

10 éves a Nagy Imre Társaság jászberényi szervezete

Szervezetünk idén ünnepli megalakulásának 10. évfordulóját. Még 2010. október 26-án, Goda Zoltán – egykori jászberényi '56-os forradalmár – kezdeményezésére a Városi Könyvtárban Sipos József, a szegedi egyetem docense és a Nagy Imre Társaság (a továbbiakban NIT) tagja előadást tartott az 1956-os forradalomról és szabadságharcról, Nagy Imre snagovi naplója alapján. Előadásában kitért az 1992-ben alakult NIT munkájára, ismertette a Társaság célkitűzéseit, és felvetette, mivel Jászberény jelentős 1956-os múlttal rendelkezik, célszerű lenne nálunk is egy csoportot létrehozni. Több élő személy van még közöttünk, akik hitelesen el tudnák mondani 1956 valós eseményeit, célkitűzéseit. Fontos lenne ennek megírása, főleg pedig tudatosítása és az utódoknak történő átadása szempontjából is. A Társaság folyóiratából is hozott néhány példányt, azt kiosztotta a jelenlévők között. Az előadás után többünkben felvetődött a gondolat, jó lenne megalapítani a helyi szervezetet, és néhányan jeleztük ezt Sipos József felé, hogy tagjai szeretnénk lenni ennek a szervezetnek.

Az elhatározást tett követte. A szervezést Goda Zoltán vette a kezébe. Felvette a kapcsolatot a NIT budapesti központjával, felutazott Budapestre, alapszabályt és belépési nyilatkozatokat hozott.

Alakuló ülésünket 2011. január 24-én tartottuk a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat akkor még meglévő székházában.

Alapító tagok:	Besenyi Vendel	ny. agrármérnök
	Csomor Józsefné	ny. középiskolai tanár
	Goda Zoltán	ny. gépészmérnök
	dr. Magyar Levente	polgármester – orvos
	dr. Farkas Ferenc	ny. főiskolai tanár

Csomor Józsefné már korábbi idő óta tag, a budapesti szervezet tagja volt eddig, onnan lépett át hozzánk.

Az alapító tagok valamennyien átélték a 1956 eseményeinek. Besenyi Vendel, mint középiskolai diák a jászboldogházi események résztvevője, Csomor Józsefné Debrecenben volt ekkor egyetemi hallgató, a városi tüntetésen az első sorban menetelt. Goda Zoltán Jászberényben az Aprítógépgyár Munkástanácsának, majd a Városi Forradalmi Bizottság tagja (azon belül a szűkebb intéző bizottságnak is tagja). Dr. Magyar Levente 1956-ban Budapesten szemtanúja volt a Sztálin szobor ledöntésének, édesanyja pedig a munkahelyén szervezett munkástanács elnöke volt. Dr. Farkas Ferenc pedig 1956-ban Debrecenben volt katona.

Az alakuló ülésen Goda Zoltán ismertette a szervezet alapszabályait, működése céljait és a működés feltételeit. Megválasztottuk a tisztségviselőket:

elnök: Goda Zoltán

alelnök: dr. Farkas Ferenc lett.

Céljainkat az alábbiak szerint határoztuk meg: 1956 szellemi örökségének és Nagy Imre szellemiségének ápolása, megőrzése és továbbadása. Célunk nemcsak Jászberény, hanem az egész Jászság '56-os eseményeinek kutatása, az 1956-os jászsági hagyományok ápolása és annak átadása az utókor számára. Ismeretterjesztő előadások szervezését és a Jászság 1956-os múltjának kutatását, valamint az ezzel kapcsolatos ismeretek átadását határoztuk el. Külön kihangsúlyoztuk, hogy társaságunk politikamentes szervezet, aktuális napi politikai eseményekkel nem foglalkozunk.

Alakuló ülésünkön felvetődött, hogy Nagy Imréről utcát nevezzünk el a városban – kezdeményezésünk mindeddig nem járt sikerrel.

Évenkénti összejöveteleinket hol itt, hol ott tartottuk, ahol helyet biztosítottak számunkra. Így a TIT helyi székházában, a Tanítóképző Főiskolán, a Déryné Művelődési Központban, valamint a Munkás és Ifjúsági Házban. 2012. május 12-e óta azonban valamennyi helyi

összejöveteleinket a Jász Múzeumban tartjuk. Köszönet a múzeumnak ezért, hogy befogadtak bennünket.

Nyilvános rendezvényeinket a könyvtárban vagy a Jász Múzeumban tartjuk. Egy alkalommal a Szikra Galériában (2015), egy alkalommal pedig a Városháza házasságkötő termében (2016) tartottunk rendezvényt a nagyobb létszámú hallgatóság végett.

Taglétszámunk az évek folyamán az alábbiak szerint alakult.

Új belépők: 2011. Metykó Béla ny. hűtőgépgyári dolgozó
2012. Simon Ferenc ny. hűtőgépgyári dolgozó
Gedei Zoltán ny. aprítógépgyári dolgozó
2017. Fodor István Ferenc ny. polgármester
Muhari Tibor ny. agrármérnök

Meghalt: 2015. Dr. Farkas Ferenc
2020. Fodor István Ferenc

Betegsége miatt feladatát nem tudja ellátni – törölve:
2019. Csomor Józsefné
2020. Gedei Zoltán

Így taglétszámunk jelenleg 6 fő:

Dr. Magyar Levente
Goda Zoltán
Metykó Béla
Simon Ferenc
Muhari Tibor
Besenyi Vendel

Kritikus határon vagyunk, a szervezet működéséhez minimum 5 fő szükséges.

Szervezetünk 10 éves működéséről röviden:

Az elmúlt 10 évben 39 helyi ülést tartottunk. Budapesten, központi rendezvényen 11 alkalommal képviseltük magunkat. Beregszászon 1 alkalommal nemzetközi rendezvényen, Kaposváron, Szegeden, Hódmezővásárhelyen és Miskolcon 1-1 alkalommal. Ezenkívül 2015-ben egy tagunk a miskolci szervezet által meghirdetett pályázat értékelő bizottságának zsűritagja volt.

2011 és 2019 között 14 nyilvános rendezvényt szerveztünk. Ezek közül egy a NIT központ által szervezett: megemlékezés a földosztás 70. évfordulója alkalmából, a másik pedig a Jász Múzeummal közösen szervezett tudományos konferencia 1956 '60. évfordulója alkalmából.

Rendezvényeink előadói zömében saját tagjaink, részben pedig meghívottak. Az eltelt időszakban vendégeink voltak:

Sipos József	egyetemi docens – Szeged, NIT elnökségi tag
Balahó Zoltán	NIT elnöke
Jánosi Katalin	Nagy Imre unokája
Csöngé Attila	levéltárigazgató – Szolnok
Géczi József Alajos	egyetemi docens – Szeged, helyi szervezeti elnök
Tóth Pál Péter	szociológus
Dr. Gedai István	MNM ny. főigazgatója
Gyenes Judit	Maléter Pál özvegye
Donáth László	snagovi internált

Szilágyi Júlia	snagovi internált
Vásárhelyi Mária	snagovi internált
Lengyel László	politológus
Pintér Lajos	konzul – Verona (Olaszország)

Az *Örökségünk* c. folyóiratban az alábbi tagjainknak jelent meg írása:

- 2011. Goda Zoltán – és 2019-ben is
- 2015. Besenyi Vendel – és 2018-ban, valamint 2019-ben is, és 2020-2021-ben is
Csomor Józsefné
- 2018. dr. Magyar Levente
Fodor István Ferenc
- 2019. Metykó Béla

Ezen kívül a helyi sajtóban több írás jelent meg

Goda Zoltán
Metykó Béla
Simon Ferenc és
Besenyi Vendel tollából.

Október 23-a alkalmából minden évben részt vettünk a városi ünnepségen és koszorúztunk. Több esetben Jászberényben és két járszági településen a megemlékezés előadói szervezetünk tagjai voltak.

Jászberényben 2008., 2011., 2015., 2018., 2020. években Besenyi Vendel volt az előadó. Jászárokszálláson 2012-ben és 2020-ban ugyancsak Besenyi Vendel volt az előadó, 2016-ban pedig Metykó Béla.

Jászfelsőszentgyörgyön 2016-ban szintén Besenyi Vendel emlékezett 1956 eseményeire.

Az 1956-os forradalom eseményeiről több iskolában rendhagyó történelemórában emlékeztünk meg. Így

- a Belvárosi Általános Iskolában
- a Lehel Vezér Gimnáziumban 2013. november 7-én
2018. október 19-én és
- a Klapka György Szakképző Iskolában 2018. október 19-én Besenyi Vendel volt az előadó
- a Nagyboldogasszony és a Liska összevont ünnepségén 2018. október 19-én Metykó Béla tartott színvonalas előadást
- a Szent István Gimnáziumban 2018. október 15-én dr. Magyar Levente szólt a fiatalokhoz
- 2013. október 15-én Jászladányban a helytörténeti szakkörben Besenyi Vendel beszélt 1956 járszági, azon belül jászladányi eseményeiről.

2013 óta november 4-én, a nemzet gyásznapiján minden évben megemlékezünk forradalmunk vérbefojtásáról. Ezen megemlékezés előadói:

2013-ban, 2014-ban, 2015-ban, 2017-ban 2018-ban, 2019-ben 2020-ban Besenyi Vendel, 2016-ban pedig Metykó Béla.

2016. november 4-én egy nemzetközi konferencián Beregszászon Besenyi Vendel tartott előadást Jászberény és 1956 címmel.

2013-ban Jászberényben emléktábla került felállításra Altordai Sándor nemzetőrparancsnok emlékének tiszteletére. A táblaavató ünnepségen Besenyi Vendel méltatta érdemeit.

Donáth Ferenc, a Nagy Imre-per II. rendű vádlottja Jászárokszálláson született, és Jászberényben, a mai Lehel Vezér Gimnáziumban érettségizett. Jászárokszálláson, a szülőházán

már van egy emléktáblája. Jászberényben szervezetünk 2016-ban egykori iskolájának falán emléktáblát állított, tisztelegve ezáltal munkássága és egyenes jelleme előtt. ezt a táblát minden évben megkoszorúzzuk, sőt ez évben már Jászárokszálláson, a szülőháza falán elhelyezett táblánál is koszorúztunk.

Megalakulásunk után felhívással fordultunk a jász településekhez a helyi újságok útján '56-os tárgyi emlékek és visszaemlékezések gyűjtése céljából. Sajnos felhívásunkra kevés megkeresés érkezett, kevés emléket tudtunk összegyűjteni.

1956-ban, főleg pedig 1957-ben minden egyes településen a VB-, illetve a tanácsüléseken a tanácselnököknek beszámolókat kellett tartani és értékelni kellett az adott településen 1956. október 23-a és november 4-e között történt eseményeket. Ezeket a jegyzőkönyveket a szolnoki levéltárban lemásoltuk és kiértékeljük. A begyűjtött visszaemlékezéseket és a lemásolt jegyzőkönyveket a Jász Múzeumban helyeztük el. A lemásolt jegyzőkönyvek 312 oldalt tesznek ki a 18 jász település vonatkozásában.

Az elmúlt 10 évet értékelve úgy érzem, lehetőségünkhöz képest eredményes munkát végeztünk. A város és a Jászság ismer bennünket, tudják, kik vagyunk. Kis létszámú szervezet vagyunk, utánpótlási gondokkal küszködünk. Igyekeztünk jó kapcsolatokat kiépíteni a városvezetéssel és a város iskoláival, intézményeivel. A Jász Múzeumnak köszönjük, hogy befogadott bennünket. A helyi sajtó, de a megyei is figyelemmel kísérik munkánkat, arról rendszeresen tudósítanak. A helyi TV legtöbb rendezvényünkön ott van, és felvételeket készít, azt adásaikban leközlik. Így a helyi sajtóval, a helyi televízióval és a város vezetésével is a kapcsolatunk jónak ítéhető.

A Társaság legmagasabb kitüntetése a Nagy Imre Emlékplakett. Ezt Jászberényből 2 fő kapta meg idáig: Goda Zoltán 2016-ban, és mint külsős Hortiné dr. Bathó Edit múzeumigazgató. 2017-ben. Goda Zoltán ugyancsak 2016-ban Jászberény városától Pro Civitate díjban részesült munkája elismeréseként.

A jövőre nézve célkitűzéseink változatlanok, ugyanazok, mint az alakuló ülésen meghatároztunk. Az '56-os hagyományok ápolása tekintetében emléktáblát és emlékoszlopot kívánunk állítani egy jászberényi születésű mártírnak, Kökény Albertnek, egykori Corvin-közi harcosnak, akit menekülés közben a szovjetek Tarjánban agyonlőttek, 1956. november 8-án. Tovább kívánjuk ápolni Nagy Imre és Donáth Ferenc emlékét és szellemiségét. Arra törekszünk, hogy 1956 és Nagy Imre emlékét és szellemiségét átadjuk az utánunk következő nemzedéknek.

Jászberény, 2021. február 10.

Besenyi Vendel
elnök